

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 30.9.2009
COM(2009) 495 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Eiropas Savienība un Latīņamerika: globālo procesu dalībnieku partnerība

{SEC(2009) 1227}

Eiropas Savienība un Latīņamerika: globālo procesu dalībnieku partnerība

1. IEVADS

Stratēģisko partnerību starp Eiropas Savienību (ES) un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm¹ nodibināja Riodežaneiru 1999. gadā. Pēdējos desmit gados Eiropā, Latīņamerikā un pasaules mērogā ir notikušas lielas izmaiņas, radot jaunus izaicinājumus un izvirzot jaunas prioritātes.

Paziņojumā tiek izvērtēta pašreizējā situācija stratēģiskajā partnerībā attiecībā uz Latīņameriku un 2005. gada paziņojumā „Pastiprinātas partnerattiecības starp Eiropas Savienību un Latīņameriku”² izklāstītās Komisijas stratēģijas Latīņamerikai rezultāti. Pēdējā desmitgadē abi reģioni pēc kopīgas darba kārtības ir sadarbojušies vairākos divu reģionu, divpusējos, daudzpusējos un nozaru forumos plašā jautājumu spektrā. Šodien ES ir Latīņamerikas otrais lielākais tirdzniecības partneris, un ES veic lielākos ieguldījumus minētajā reģionā. Pēdējos desmit gados Eiropas Komisija ir finansējusi vairāk nekā 450 projektus un programmas vairāk nekā EUR 3 miljardu apmērā. Pamatojoties uz iegūto pieredzi, šajā paziņojumā ir izklāstīti mērķi un uzdevumi, kuriem būtu jāvirza Komisijas turpmāko gadu stratēģija šajā reģionā.

Paziņojumā ir aplūkotas abus reģionus skarošās globālās ekonomikas un finanšu krīzes (turpmāk tekstā "krīze") radītās problēmas, klimata pārmaiņas un citi jautājumi, kuri kļuvuši aktuāli abu reģionu attiecību politiskajā darba kārtībā, kas attiecībā uz Latīņameriku ir galvenokārt saistīti ar migrāciju.

Tas saskan ar Eiropas Kopienas 2007.-2013. gada reģionālo un valstu stratēģijas dokumentu starpposma pārskatīšanu un tādējādi sniedz labu iespēju pašreizējos sadarbības instrumentus pielāgot jaunām vajadzībām un apstākļiem.

Šis paziņojums arī palīdz konstruktīvi sagatavoties nākamajai ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu augstākā līmeņa sanāksmei, kas notiks 2010. gada pavasarī Spānijā. Tā mērķis ir panākt sinerģiju ar citiem institucionalizētiem politiskajiem dialogiem, kuros piedalās ES vai tās dalībvalstis (piemēram, ES un Rio grupas ministru sanāksmes un Latīņamerikas, Spānijas un Portugāles augstākā līmeņa sanāksmes). Tam būtu jānostiprina ES un Latīņamerikas alianse.

2. STRATĒĢISKIE PARTNERI, GLOBĀLO PROCESU DALĪBNIKI: SASNIEGTAIS UN JAUNI IZAICINĀJUMI

2.1. Sasniegtais

Komisija savā 2005. gada paziņojumā „Pastiprinātas partnerattiecības starp Eiropas Savienību un Latīņameriku” centās nostiprināt abu reģionu politisko un stratēģisko dialogu vairākās svarīgās jomās. Tās galvenie mērķi, kuri joprojām ir ES pašreizējās stratēģiskās politikas

---

¹ ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu augstākā līmeņa sanāksmju procesā ir iesaistītas arī Karību jūras reģiona valstis, kas ir Kotonū nolīguma līgumslēdzējas puses. Šajā paziņojumā galvenā uzmanība pievērsta ES un Latīņamerikas attiecībām.

² COM(2005) 636, 8.12.2005.

prioritātes, ir šādi: sekmēt reģionālo integrāciju un sarunas par asociācijas nolīgumu noslēgšanu ar apakšreģioniem Latīņamerikā, virzīt sadarbību attīstības jomā uz nabadzības un sociālās nevienlīdzības mazināšanu, kā arī uzlabot izglītības līmeni.

Abu reģionu attiecību galveno rezultātu kopsavilkums ir šāds.

- Lielāka koordinācija par stratēģiskām tēmām, kā arī politiskos un nozaru dialogos

Stratēģiskās partnerības īstenošanā ārkārtīgi būtisks ir ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu augstākā līmeņa sanāksmju process. Tas sekmē dialogu visaugstākajā līmenī, uzsver attiecību īpašo raksturu un virza abu reģionu darba kārtību. Pēdējā augstākā līmeņa sanāksmē Limā 2008. gadā bija iespēja pārrunāt nostājas par stratēģiskām tēmām, kuras ir abu reģionu un starptautiskās darba kārtības degpunktā, kā, piemēram, nabadzība un klimata pārmaiņas. Tāda pati tendence ir vērojama citās abu reģionu augsta līmeņa sanāksmēs, piemēram, ES un Rio grupas ministru sanāksmē, kas notika Prāgā (2009. gada maijs) un kurā uzmanība tika pievērsta ekonomikas un finanšu krīzei, atjaunojamai enerģijai un energoapgādes drošībai.

Pēdējos gados ir pastiprinājušies abu reģionu augsta līmeņa nozaru politikas dialogi, jo īpaši par ilgtspējīgas attīstības jautājumiem, narkotikām un migrāciju. Gatavojoties Limas augstākā līmeņa sanāksmei, Komisija rīkoja pirmo ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu sanākumi par vidi (Brisele, 2008. gada marts). Cīņa pret klimata pārmaiņām ir kļuvusi aizvien svarīgāks jautājums abu reģionu attiecībās un bija viena no galvenajām tēmām Limas augstākā līmeņa sanāksmē. Šīs sanāksmes rezultātā tika uzsākta *EUrocLIMA* programma, ES un Latīņamerikas kopīga iniciatīva abu reģionu sadarbības veicināšanai klimata pārmaiņu jomā, lai mazinātu to ietekmi un palīdzētu neitralizēt to nelabvēlīgās sekas. Limas augstākā līmeņa sanāksmē arī izskanēja aicinājums turpināt strukturēto un visaptverošo dialogu par migrāciju, kurš tika uzsākts 2009. gada 30. jūnijā un kurā risinās jautājumus saistībā ar legālo un nelegālo migrāciju, kā arī migrāciju un attīstību. Arī apakšreģionu un divpusējā līmenī pastiprinās nozaru dialogi, piemēram, par narkotikām, cilvēktiesībām, izglītību, kultūru, zinātni un tehnoloģiju.

Turklāt sadarbības padziļināšanās starp Latīņameriku un Karību jūras reģiona valstīm ir būtisks ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu stratēģiskās partnerības elements. Vairākās augstākā līmeņa sanāksmes deklarācijās ir mudināts veicināt attiecību konsolidāciju starp ES un lielākajām Karību jūras reģiona valstīm. Abus apakšreģionus jau saista dažādi līgumi un nolīgumi. Sadarbība to valstu starpā, kuras robežojas ar Karību jūru, notiek arī Karību jūras baseina valstu apvienības (ACS) ietvaros, kurā Komisija 2009. gada pavasarī ieguva novērotāja statusu.

Augstākā sanāksmes līmeņa	Galvenie iznākumi saistībā ar Latīņameriku
1. Riodežaneiru, 1999. gads	Stratēģiskās partnerības uzsākšana starp ES un Latīņamerikas valstīm; ES un <i>MERCOSUR</i> sarunu sākums.
2. Madride, 2002. gads	ES un Čīles asociācijas nolīguma paziņošana; <i>ALBAN</i> programmas uzsākšana; ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopējās augstākās izglītības un zināšanu telpas koncepcijas aizsākums.
3. Gvadalahara, 2004. gads	<i>EUROSociAL</i> programmas uzsākšana.
4. Vīne, 2006. gads	ES un Centrālamerikas sarunu uzsākšana par asociācijas nolīgumu; sarunu uzsākšana par ES un Andu Kopienas asociācijas nolīgumu; <i>EuroLAT</i> izveidošana.
5. Lima, 2008. gads	<i>EUroCLIMA</i> uzsākšana; ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu fonda koncepcija; lēmums uzsākt strukturētu un visaptverošu dialogu par migrāciju.

- Sociālās kohēzijas veicināšana

Latīņamerikas valstīm ir aizvien lielāka loma, veidojot jaunas ekonomiskās un sociālās pārvaldības formas pasaules mērogā, un tās pēdējos gados ir panākušas ievērojamu progresu sociālās politikas uzlabošanā. Tomēr nevienlīdzība un sociālā atstumtība joprojām ir aktuāli jautājumi šajā reģionā. Tādēļ sociālās kohēzijas veicināšana ir bijusi viens no galvenajiem stratēģiskās partnerības politikas mērķiem kopš tās uzsākšanas Gvadalaharas augstākā līmeņa sanāksmē. Ir pašsaprotami savstarpējie ieguvumi no abu reģionu dialoga tādos jautājumos kā prasmju attīstīšana darba tirgus vajadzībām, jaunatnes nodarbinātība, sociālās aizsardzības paplašināšana un pienācīga darba nodrošināšana.

Daudz ir izdarīts, lai veicinātu sociālo kohēziju reģionā. Pēc ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu 2006. gada augstākā līmeņa sanāksmes Vīnē 2007. gadā tika uzsākts pirmais ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu sociālās kohēzijas forums. Lielākā daļa līdzekļu, kas pieejami ES sadarbībai ar Latīņameriku, ir piešķirti sociālajai kohēzijai. Saskaņā ar *EUROSociAL* un *URB-AL* programmu ir arī pastiprināts valsts iestāžu, starptautisko iestāžu un pilsoniskās sabiedrības dialogs un sadarbība.

Komisijai ir bijusi vērtīga sadarbība ar tādām organizācijām kā Amerikas Attīstības banka (AAB), Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programma (*UNDP*), Latīņamerikas un Karību jūras baseina Ekonomikas komisija (*ECLAC*), Pasaules Banka (PB) un Starptautiskais Valūtas fonds (SVF). Tā ir sniegusi būtisku pamatu starptautisko iestāžu konceptuālajām darbībām un rīcībai, ka arī attīstības plāniem reģionā, jo īpaši palīdzot apkopot viedokļus par sociālo kohēziju un pieeju tai.

Tika uzsākti abu reģionu dialogi par fiskālo politiku, kam būtu jāsekmē ienākumu un labklājības labāka pārdale. Kopš 2008. gada ir notikuši divi ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu augsta līmeņa forumi par fiskālo politiku, nodrošinot platformu pieredzes

apmaiņai un parādot konkrēto ietekmi Komisijas sadarbībai šajā jomā. Piemēram, ar Komisijas atbalstu Urugvaja 2007. gadā reformēja nodokļu sistēmu, kā rezultātā palielinājās ieņēmumi, kas savukārt ļāva ievērojami palielināt sociālos izdevumus.

- Attiecību stiprināšana ar partneriem reģionā

Abu reģionu partnerība tiek stiprināta divējādi – nostiprinot attiecības gan ar apakšreģioniem, gan ar atsevišķām valstīm.

ES attiecībās ar Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm nozīmīga politiskā prioritāte ir piešķirta reģionālās integrācijas veicināšanai, par ko liecina galvenokārt sarunas par apakšreģionu asociācijas nolīgumiem. Sarunas ar Centrālameriku virzījās labi līdz brīdim, kad Hondurasu skāra politiskā krīze. Tomēr ir cerība šīs sarunas atsākt, tiklīdz situācija būs stabilizējusies.

Kad sarunu gaitā radās sarežģījumi, ES piedāvāja alternatīvas pieejas attiecīgo valstu un reģionu atbalstam. Andu Kopienas gadījumā mēģinājums noslēgt asociācijas nolīgumu reģionu starpā nebija sekmīgs. Tomēr pēc vairāku Andu reģiona valstu lūguma ES tām piedāvāja iespēju noslēgt tirdzniecības nolīgumu ar reģionālu perspektīvu, kā arī iespēju paplašināt 2003. gada politisko un sadarbības nolīgumu.

Pēc tam, kad apturēja sarunas ar *MERCOSUR*, tika panākta virzība politiskajā dialogā un sadarbībā, tālāk paplašinot politisko darba kārtību. ES joprojām piešķir augstu prioritāti sarunu iespējami drīzai atsākšanai, tostarp jomās, kurās ir konstatēti ierobežojumi, un izskata praktiskas iespējas, kā turpināt atbalstu integrācijai un savstarpējo saistību reģionā.

Vienlaicīgi ES veido ciešākas saites ar atsevišķām valstīm Latīņamerikā un Karību jūras reģionā. Visaptveroši nolīgumi ar Čīli un Meksiku ir nodrošinājuši ievērojami ciešākas divpusējās attiecības, pastiprinātas politiskās, ekonomiskās un tirdzniecības saites, kā arī radījuši nosacījumus sadarbībai plašā jomu spektrā. ES un Čīle strādā pie asociācijas izveides attīstības un inovācijas jomā. Ir izveidota stratēģiskā partnerība ar Brazīliju un Meksiku, un to īsteno ar vērienīgiem rīcības plāniem un paplašinātu dialogu. Ir progresējis darbs pie augsta līmeņa dialoga izveides ar Argentīnu.

Pēc gadiem ilgušas attiecību stagnācijas ir uzsākts augsta līmeņa politiskais dialogs un atjaunota sadarbība attīstības jomā ar Kubu, kas varētu radīt nosacījumus ES un Kubas attiecību līgumiskam satvaram.

Kopš *EuroLat* (Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārā asambleja) izveides Vīnes augstākā līmeņa sanāsmē nevar nepamanīt parlamentārā dialoga saturīgumu un dinamiku. Ir notikuši arī regulāri dialogi ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai nodrošinātu to iesaisti partnerībā un konkrēti sarunās par asociācijas nolīgumiem.

2.2. Jauni uzdevumi

Kopš 2005. gada ir mainījies partnerības darbības konteksts. Tas ir kļuvis sarežģītāks, un ir radušies jauni risināmi pasaules mēroga uzdevumi.

Abi reģioni ir pieredzējuši pārtikas un patēriņa preču cenu nenoturīguma nopietnās sekas, ko padziļinājusi ekonomikas un finanšu krīze. Tomēr ekonomikas reforma un pēdējo gadu noturīgā izaugsme Latīņamerikai ir devusi labāku pamatu šīs krīzes pārvarēšanai, nekā iepriekšējo ārejo satricinājumu gadījumā. Tomēr krīze ir arī ietekmējusi ārvalstu tiešo

ieguldījumu un pārskaitījumu apjomu reģionā, savukārt eksporta apjoms samazinās. Ir būtiski novērst šīs tendences, lai atjaunotu ekonomisko pārliecību un pārvarētu pašreizējo situāciju, atturoties no protekcionisma, kas ir ļoti būtiski. Arī krīzes sociālās sekas ir ievērojamas, jo īpaši sabiedrības visneaizsargātākajām grupām, un tas daudzās valstīs īpaši sarežģī sociālās kohēzijas veicināšanu.

Latīņamerikā jau ir sajūtamas klimata pārmaiņu negatīvās sekas, un ir sagaidāms, ka nākamajā desmitgadē tās kļūs vēl nopietnākas, ievērojami kavējot ilgtspējīgas attīstības perspektīvas. Būtiski apdraudēta ir Latīņamerikas bagātīgā bioloģiskā daudzveidība un lauksaimniecības ražība. Vienlaicīgi daudzas Latīņamerikas valstis ir nozīmīgi partneri starptautiskajās sarunās par klimatu, un tām ir izdevīga pozīcija izvirzīties vadībā, sekmējot zema oglekļa dioksīda emisiju līmeņa attīstības risinājumus, energoefektivitāti un atjaunojamo enerģiju savās valstīs. Draudu mazināšanai īpaši nozīmīga ir cīņa pret atmežošanu šajā reģionā, un līdz ar to mūsu dialogā un sadarbības pasākumos tai ir jāpiešķir pienācīga prioritāte. Šo iemeslu dēļ ārkārtīgi svarīga ir sadarbība ar Latīņameriku, piemērojoties klimata pārmaiņām un tās mazinot, kā arī zinātnes un tehnoloģijas un katastrofu riska pārvaldības jomā.

Pavisam nesen noziedzības apkarošana ir pievienojusies to uzdevumu skaitam, kas reģionā jārisina, cīnoties pret nabadzību. Narkotiku neatļauta tirdzniecība, cilvēku tirdzniecība, organizētā noziedzība un vardarbība pieaug un traucē stabilitātei, drošībai, pārvaldībai un attīstībai attiecīgajās valstīs un reģionos. Šajā kontekstā ļoti būtiska ir arī visu valstu sadarbība uz galvenajiem kontrabandas ceļiem.

Arī migrācija rada problēmu, taču piedāvā arī iespējas partnerībai, jo var sniegt potenciālus ekonomiskus, sociālus un kultūras ieguvumus gan izcelsmes, gan galamērķa valstīm. Tālab migrācija ir pienācīgi jāpārvalda, lai sniegtu labumu visām valstīm un pašiem migrantiem, pilnībā ievērojot cilvēktiesības. Tādēļ ļoti svarīgs ir 2009. gada jūnijā uzsāktais abu reģionu strukturētais un visaptverošais dialogs, jo īpaši ņemot vērā aizvien pieaugošās migrācijas plūsmas no Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm uz ES. Dialogs nodrošinās platformu, lai reģioni apmainītos viedokļiem un panāktu savstarpēju izpratni viens par otra reālo situāciju, uzdevumiem un vajadzībām. Lai to panāktu, dialogā būs atklāti, līdzsvaroti un konstruktīvi jāaplūko visi migrācijas aspekti, pusēm uzņemoties attiecīgo atbildību par migrācijas plūsmu pārvaldību.

Efektīvu daudzpusēju attiecību stiprināšana nozīmē gan kopīgas saistības, gan izaicinājumu partnerības ietvaros. Jāpieliek lielākas pūles, lai ES un Latīņamerika apvienotu spēkus daudzo globālo jautājumu risināšanā, kuros politikas jomas saplūst. Ir jāpanāk lielāka ietekme starptautiskajā arēnā, kur abi reģioni pārstāv apmēram vienu trešdaļu ANO un G20 dalībvalstu.

3. NĀKOTNES PERSPEKTĪVAS: JAUNAS STRATĒGIJAS, JAUNAS ATBILDES

3.1. Abu reģionu dialoga stiprināšana

- Vēl netiek pilnībā izmantots augstākā līmeņa sanāksmju politiskā kapitāla potenciāls. To varētu panākt, koncentrējot šīs sanāksmes uz rezultāta panākšanu. Tādēļ dialogs ir jāvērs uz darbības mērķiem un to sasniegšanas līdzekļiem. Augstākā līmeņa sanāksmēs lielākā uzmanība ir jāvērs uz dažām konkrētām iniciatīvām, kļūstot par galveno instrumentu abu reģionu sadarbības plānošanai.

- Jāparedz dialoga nostiprināšana un saskaņošana ar citiem reģionālajiem procesiem, piemēram, Latīņamerikas, Spānijas un Portugāles augstākā līmeņa sanāksmēm, Dienvidamerikas valstu savienību (*UNASUR*), Amerikas valstu organizāciju (*OAS*) u. c.
- Dialogs un stratēģiskā koordinācija ir jāpastiprina vairākās nozīmīgās jomās, kas ir cieši saistītas ar globāliem uzdevumiem, tostarp migrāciju.
- Dialogam ir jābūt visaptverošam, iesaistot arī pilsonisko sabiedrību, nevalstiskos dalībniekus, kultūras un finanšu iestādes u. c. Tas būtu jāpanāk ar ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu fonda atbalstu.

Priekšlikumi

- Stiprināt abu reģionu dialogu makroekonomikas un finanšu jomā.

Panākt nostāju lielāku konvergenci, lai veiksmīgāk risinātu krīzes radītos uzdevumus, sekmēt pasaules mēroga tirdzniecību un ieguldījumus, noraidīt protekcionismu un sadarboties finanšu pārvaldes un uzraudzības jautājumos un attiecībā uz starptautisko finanšu iestāžu reformu atbilstoši G20 reformu darba kārtībai.

- Stiprināt dialogu par vidi, klimata pārmaiņām un katastrofu riska mazināšanu, un enerģētiku.

Dialogam ir jāturpinās ANO ietvaros un citur, lai veicinātu vienprātību un sekmētu starptautisku nolīgumu sekmīgu noslēgšanu un turpmākus pasākumus, tostarp noslēgtu nolīgumu par klimata pārmaiņām 2009. gada decembrī Kopenhāgenā.

- Stiprināt dialogu par zinātni, pētniecību, augstāko izglītību, tehnoloģiju un inovāciju.

Gatavojoties augstākā līmeņa sanāksmei Spānijā 2010. gadā, ir jāriko dialogs saistībā ar zinātni un tehnoloģiju par zināšanu un inovācijas jautājumiem, lai panāktu virzību ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu zināšanu telpas izveidē³. Būtiska loma sadarbības stiprināšanā zinātnes un tehnoloģijas jomā ar Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm, iespējams, būs nesen izveidotajam ES Stratēģiskajam forumam starptautiskai sadarbībai (*SFIC*)⁴. 2010. gadā notiekošajā V ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu forumā par informācijas sabiedrību tiks pārskatīta esošā sadarbība informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomā.

- Stiprināt dialogu par nodarbinātību un sociālajiem jautājumiem.

Abu reģionu politikas dialogam ir jāpalīdz virzīt pienācīgā darba kārtība, tostarp jau aizsāktās pasaules mēroga debates par nodarbinātību, kā arī krīzes pārvarēšanas un ilgtspējīgas attīstības sociālo dimensiju, un jārisina galvenie nodarbinātības politikas jautājumi, piemēram, prasmju pielāgošana darba tirgus vajadzībām, jaunatnes nodarbinātība un sociālās aizsardzības paplašināšana.

³ „Inovācija un zināšanas” ir arī galvenais jautājums Latīņamerikas, Spānijas un Portugāles augstākā līmeņa sanāksmē (Portugāle, 2009. gada novembris).

⁴ Šo forumu 2008. gada decembrī izveidoja 2891. Konkurētspējas padome.

- Stiprināt abu reģionu dialogu par migrāciju.

Migrācijas pārvaldībai jānotiek tā, lai no tās pilnībā iegūtu izcelsmes un galamērķa valstis un paši migranti. Dialogam par migrāciju ir jānodrošina platforma regulārai viedokļu apmaiņai, lai palielinātu savstarpējo izpratni par abu reģionu reālo situāciju, uzdevumiem un vajadzībām.

Ieteikumi

- Nostiprināt politisko dialogu, padarot augstākā līmeņa sanāksmes uz rīcību vērstākas.
- Nodrošināt augstākā līmeņa sanāksmju un ministru sanāksmju darba kārtību saskaņību.
- Būtiski stiprināt politisko dialogu par politikas jomām saistībā ar tādiem pasaules mēroga uzdevumiem kā makroekonomikas un finanšu jautājumi, drošība un cilvēktiesības, nodarbinātība un sociālās lietas, vide, klimata pārmaiņas un enerģētika, augstākā izglītība un tehnoloģija/inovācija.
- Attīstīt un stiprināt ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu koordinācijas un sadarbības mehānismu narkotiku apkarošanai un atklāti un konstruktīvi turpināt strukturēto un visaptverošo dialogu par migrāciju saskaņā ar ES Vispārējo pieeju migrācijai.
- Līdztekus līdzdalībai politiskā dialogā īstenot augšupēju darbības pieeju, stiprināt savstarpējo saistību un sadarbību zināšanu un inovācijas jomā.

3.2. Reģionālās integrācijas un savstarpējās saistības stiprināšana

- ES ir atkārtoti jāapliecina sava apņemšanās veicināt reģionālo integrāciju Latīņamerikā, virzot esošās sarunas un atbalstot integrācijas centienus reģionā, tostarp tādus jaunus institucionālus veidojumus kā, piemēram, *UNASUR*.
- Lai stimulētu reģionālo integrāciju un padarītu to par efektīvu līdzekli ilgtspējīgas attīstības un izaugsmes veicināšanai, ir jāturpina pašreizējais atbalsts ilgtspējīgas infrastruktūras izveidei. Īpaša uzmanība jākoncentrē uz savstarpējo saistību. Tas ietver kopēju iniciatīvu un projektu izstrādi, iesaistot publisko sektoru, privāto sektoru un finanšu iestādes.
- Tālab Komisija izveidos Latīņamerikas ieguldījumu mehānismu (LAIF). Šī iniciatīva, kuru iedvesmos Kaimiņattiecību politikas ieguldījumu mehānisms (*NIF*)⁵, apkopos Kopienas līdzekļus dotācijām un iespējamās papildu iemaksas dotācijām no dalībvalstīm. Līdz 2013. gadam no Kopienas budžeta līdzekļiem piešķirtā summa būs EUR 100 miljoni. *LAIF* dotācijām būs sviras efekts, piesaistot finanšu iestāžu līdzekļus ieguldījumu projektu finansēšanai galvenokārt trijās jomās:

i. savstarpēja saistība un infrastruktūra, jo īpaši energoefektivitāte un atjaunojamās enerģijas sistēmas, ilgtspējīgs transports un komunikāciju tīkli;

⁵ Inovatīvs finanšu mehānisms, kura mērķis ir sniegt papildu finansējumu ES kaimiņvalstu ieguldījumiem infrastruktūrā tādās nozarēs kā transports, enerģētika, vide un sociālie jautājumi. Ar mehānisma palīdzību atbalsta arī privāto sektoru, piemēram, veicot riska kapitāla darījumus, kas vērsti uz maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).

- ii. sociālā joma un vide, tostarp klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās tām;
- iii. privātā sektora izaugsmes nodrošināšana (īpaši MVU).

Līdz ar to *LAIF* ne tikai palīdzēs reaģēt uz krīzi, bet arī veicinās attīstību ilgākā laika posmā, atbalstot ilgtspējīgu attīstību reģionā.

Ieteikumi

- Virzīt sarunas par asociācijas nolīgumiem un atbalstīt integrācijas centienus reģionā.
- Īstenot augšupēju pieeju reģionālās integrācijas atbalstam, stiprinot savstarpējo saistību. Uzsākt Latīņamerikas ieguldījumu mehānismu (*LAIF*).

3.3. Divpusējo attiecību stiprināšana – vairāk uzmanības dažādībai

Komisija uzskata, ka ir jāpadziļina attiecības un jāizvērs strukturētāks un intensīvāks dialogs ar atsevišķām valstīm reģionā. Tomēr šim dialogam ir jābūt ar pievienoto vērtību. Tālab ir jāpastiprina divpusējais dialogs un sadarbība tādās kopēju interešu jomās kā enerģētika, transports, pētniecība, zinātne un tehnoloģija, kā arī laba pārvaldība nodokļu jautājumos, kur var nostiprināt attiecības. Tas nozīmē attiecību pielāgošanu katram konkrētam gadījumam, lai iegūtu vislielāko savstarpējo labumu. Šī pieeja papildina un atbalsta centienus panākt lielāku reģionālo integrāciju.

Ieteikumi

- Pilnībā izmantot iespējas, ko rada esošās stratēģiskās partnerības (ar Brazīliju un Meksiku), esošie asociācijas nolīgumi (ar Čīli un Meksiku) un divpusējie sadarbības nolīgumi.
- Jo īpaši saistībā ar tirdzniecību pabeigt sarunas par attīstības klauzulu īstenošanu esošajos nolīgumos ar Čīli un Meksiku.
- Stiprināt divpusējās attiecības ar atsevišķām valstīm, lai papildinātu ES atbalstu reģionālām grupām.

3.4. Sadarbības programmu izveide un pielāgošana atbilstoši konkrētām vajadzībām

- ES attīstības sadarbības vispārējais mērķis ir izskaust nabadzību un veicināt ilgtspējīgu ekonomikas un sociālo attīstību, tostarp Tūkstošgades attīstības mērķu (TAM) sasniegšanu. Tas attiecas gan uz Latīņamerikas valstīm, gan jaunattīstības valstīm. Tomēr šis politikas mērķis ir īpaši jāpielāgo reģionam, tā kā tas aptver vairākas jaunattīstības un valstis ar vidēji augstu ienākumu līmeni.
- Ir jāizskata iespējamie ieguvumi no instrumentu un EK sadarbības mērķu ievērojamas dažādošanas. Līdztekus finanšu līdzekļu koncentrēšanai nabadzīgākajās valstīs ES ir jāmeklē jauni sadarbības veidi ar valstīm, kurās attīstības līmenis ir augstāks. Attiecībā uz visām valstīm tas var nozīmēt lielāku uzsvāru uz sadarbību tādās jomās kā klimata pārmaiņas (to mazināšana un pielāgošanās tām), augstākā izglītība, valodu daudzveidības pētniecība, zinātne un tehnoloģija, tostarp energoefektivitāte un atjaunojamā enerģija, lai

papildinātu kopīgos centienus. Šī pieeja ir jāsekmē finansēšanas instrumentam industrializētām valstīm (ICI+)⁶, uz kuru varēs pretendēt Latīņamerikas valstis.

- ES ir jāturpina sadarbība sociālās kohēzijas jomā, jo īpaši ar atjaunotās *EuroSociAL* programmas palīdzību. Lielāks uzsvars ir jāliek uz atbalstu sociālā atbalsta tīkliem un citām darbībām, kas nes taustāmus rezultātus īsākā laika posmā, tādējādi radot preciklisku ietekmi. Komisijai ir jāizvērtē iespēja radīt lielākas iespējas iestāžu partnerībai esošo politikas dialogu kontekstā (mērķsadarbība)⁷. Tam būtu jārosina zinātības nodošana un jāveicina iestāžu pieredzes un paraugprakses apmaiņa.
- Tā kā vairākas reģiona valstis ir uzsākušas sadarbību ar nabadzīgākām valstīm, ir jāizskata turpmākas Dienvidu – Dienvidu un trīspusējās sadarbības iespējas. ES varētu iesaistīties trīspusējā sadarbībā ar Latīņamerikas un citu reģionu partneriem, lai apvienotu spēkus Tūkstošgades attīstības mērķu (TAM) sasniegšanā, kā arī novērstu starpreģionālus draudus.

Ieteikumi

- Izstrādāt sadarbības programmas ar Latīņameriku, lai panāktu ilgtspējīgu izaugsmi, izmantojot tehnoloģijas, kurās oglekļa savienojumu emisija ir neliela, kā arī nodarbinātību un labāku ienākumu sadali, un mazinātu ekonomikas un finanšu krīzes ietekmi.
- Izmantot starpposma pārskatīšanu, lai izpētītu, kā tālāk dažādēt instrumentus un pielāgot Komisijas darbu dažādām vajadzībām sadarbības jomā, proti,
  - arī turpmāk finanšu resursus Attīstības sadarbības instrumenta ietvaros galvenokārt paredzēt nabadzīgākajām valstīm un visneaizsargātāko grupu vajadzībām;
  - uzlabot sadarbību, jo īpaši sociālās kohēzijas un reģiona integrācijas jomā, mērķtiecīgi pielāgojot programmas jaunām vajadzībām un taustāmāku rezultātu nodrošināšanai;
  - censties stiprināt sadarbību jomās, kas saistītas ar zināšanām un inovāciju, piemēram, pētniecības un augstākās izglītības, zinātnes, tehnoloģijas un atjaunojamās enerģijas jomā;
  - mūsu attīstības un sadarbības programmās, tostarp cīņā pret atmežošanu, iestrādāt ar klimata pārmaiņām saistītus apsvērumus gan seku mazināšanas, gan pielāgošanās jomā;
  - Industrializēto valstu instrumenta (ICI+) ietvaros izstrādāt jaunus sadarbības veidus.
- Atjaunotās EUROsociAL programmas ietvaros izpētīt iespējas īstenot iestāžu partnerību (t.i., pamatojoties uz tādu programmu pieredzi kā, piemēram, mērķsadarbība) un trīspusējo

⁶ Pārskatīts finanšu instruments sadarbībai ar industrializētām valstīm (ierosinājusi Eiropas Komisija), kas ļauj finansēt neoficiālās attīstības palīdzības darbības jaunattīstības valstīm.

⁷ Mērķsadarbība ir kopīgs projekts, ko īsteno sadarbības partneri, lai sasniegtu konkrētus darbības rezultātus.

sadarbību.

- Pastiprināt sadarbību tiesiskuma, brīvības un drošības jomā.

4. VIRZĪBĀ UZ NĀKAMO ES UN LATĪŅAMERIKAS UN KARĪBU JŪRAS REĢIONA VALSTU AUGSTĀKĀ LĪMEŅA SANĀKSMI 2010. GADA MAIJĀ

ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu augstākā līmeņa sanāksme Spānijā būs nākamais solis abu reģionu atjaunotajā stratēģiskajā partnerībā, un tajā galvenā uzmanība tiks vērsta uz inovāciju un tehnoloģiju kā ilgtspējīgas attīstības un sociālās iekļaušanas dzinējspēku. Tā būs iespēja izvērtēt progresu to saistību izpildē, kuras uzņēmās iepriekšējā augstākā līmeņa sanāksmē, piemēram, ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu fonda izveide, ka mērķis ir sekmēt debates par kopējām stratēģijām, un pasākumi abu reģionu partnerības stiprināšanai un tās redzamības veicināšanai, kā arī ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu zināšanu telpas turpmāka attīstība.

Ieteikumi

- Panākt, ka augstākā līmeņa sanāksmes laikā tiktu ņemta vērā krīzes ietekme jo īpaši uz nodarbinātību un sociālajiem jautājumiem, kā arī tiktu gūti noturīgi rezultāti.
- Sākt Latīņamerikas ieguldījumu mehānisma (LAIF) darbību.
- Stiprināt dialogu un sadarbību starp abiem reģioniem zemu oglekļa emisiju un zaļo tehnoloģiju un inovācijas jomās, veicot konkrētas darbības, tostarp veicinot iestāžu potenciālu sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā reģionā.
- Iezīmēt ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu fonda izveidi.
- Veicināt Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu sadarbību abpusēji svarīgos jautājumos.

5. SECINĀJUMI

Pēdējā desmitgadē ES un Latīņamerika ir apņēmušās stiprināt saites ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu stratēģiskās partnerības ietvaros. Šajā paziņojumā ir izklāstīta virkne ieteikumu, kuru īstenošana būs atkarīga no visām iesaistītajām personām. Komisija aicina Padomi un Eiropas Parlamentu šos ieteikumus izskatīt, jo īpaši gatavojoties nākamajai ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu augstākā līmeņa sanāksmei Spānijā (2010. gada maijā). Komisija ierosina pārrunāt šo paziņojumu ar mūsu Latīņamerikas partneriem, lai veicinātu debates par veidiem, kā stiprināt ES un Latīņamerikas aliansi.